

Tisková zpráva ČNK ICOMOS

Historickému centru Prahy hrozí zařazení na Seznam světového dědictví v ohrožení

Praha, 24. 10. 2019: **Z Centra světového dědictví UNESCO (WHC) a centrály Mezinárodní rady pro památky a sídla ICOMOS byla ministerstvu kultury a hlavnímu městu Praze doručena závěrečná zpráva Společné monitorovací mise. Adresáti zprávu dosud nezveřejnili. Ze závěrečné zprávy vyplývá, že je chráněné Historické centrum Prahy ohroženo. Mise mapovala stav památky UNESCO v březnu 2019. Komisaři UNESCO vyjádřili politování nad nečinností státní správy při ochraně Historického centra Prahy.**

„Reaktivní monitorovací mise z roku 2019 vyjadřuje politování, že smluvní stát nereagoval na obavy, doporučení a žádosti o řadě rozsáhlých rozvojových projektů navrhovaných uvnitř nárazníkové zóny, památky a širším okolí, vyjádřené v předchozích zprávách z misí, ani na rozhodnutí Výboru požadující plán na omezení výškových budov s cílem zabránit vizuálnímu narušení historické městské krajiny v Praze,“ uvádí komisaři UNESCO a ICOMOS ve zprávě z mise. Soubor nezbytných opatření schválený Výborem pro světové dědictví přitom monitorovací mise vypracovala v úzké spolupráci s vnitrostátními orgány už v roce 2010.

„Zprávy z misí hovoří vždy diplomatickou řečí. Pokud už takto zmiňuje a konkrétně vytýká chyby, jedná se o závažné porušení podmínek, k jejichž dodržování se Česká republika zavázala spolu se zápisem Prahy na seznam světového dědictví UNESCO,“ říká ke zprávě prof. Václav Girsá, prezident Českého národního komitétu ICOMOS.

„Mise má za to, že pokud jde o ochranu dědictví, jsou památky obecně v dobrém stavu, nicméně na stav ochrany má v současné době vliv řada negativních faktorů, které představují potenciální nebezpečí pro výjimečnou světovou hodnotu statků a ohrožují jejich autentičnost a integritu,“ pokračují komisaři. Mise v tomto bodě ocenila zlepšení stavu některých dříve zanedbaných objektů, jako je třeba nyní opravené Národní muzeum, ale současně upozornila na negativní vliv převýšených novostaveb a nástaveb v památkové rezervaci, které kumulativně narušují historickou střešní krajinu města. Například u budovy „Drn“ na Národní třídě konstatuje, že je vyšší o dvě patra, než by měla být, což vytváří nebezpečný precedens pro další nežádoucí navyšování budov v historickém centru.

Komisaři ve zprávě zmiňují také odstavec 179 prováděcí směrnice Úmluvy, která specifikuje podmínky zařazení památky na Seznam světového dědictví v ohrožení. „Být zapsán do seznamu světového dědictví UNESCO je pro Českou republiku velká pocta, o kterou usiluje každá kulturní země. Být případně ze seznamu vyřazen představuje mezinárodní ostudu,“ dodal doc. Josef Štulc, vicepresident ČNK ICOMOS.

Mise se zaměřila podrobně na několik oblastí, jednou z nich jsou negativní zásahy výškových budov na Pankrácké pláni do panoramatu města. Konkrétně pojmenovává dostavbu předdimenzované stavby V Tower (pod původním názvem Epoque), dosahující výšky 104 metrů. „Navzdory námitkám Výboru pro světové dědictví, který po misi v roce 2008 doporučil pro nové budovy v tzv. Pankráckém pentagonu horní hranici 60 až 70 metrů,“ uvádí zpráva. Pankrácký pentagon je území pětiúhelníkového tvaru, ohraničené ulicemi Na Pankráci, Na Strži, Milevská, Pujmanové a Hvězdova, kde je stanoven tento výškový limit. „Mimo tzv. pentagon by na Pankrácké pláni neměla být povolena výstavba budov vyšších, než je obecně výška budov v okolí,“ uvádí dále zpráva a současně vyzývá Českou republiku, aby zajistila, že nebude pokračovat projekt výstavby Residence park Kavčí hory společnosti Central Group.

UNESCO se nebrání nové výstavbě v ochranném pásmu Historického centra Prahy, příkladem je misí pozitivně vyhodnocený projekt Smíchov City, který bude vhodně začleněn do stávající historické struktury města. „Rozvoj aktuálně plánovaný na Smíchově nevyvolává obavy v souvislosti s lokalitou památky světového dědictví,“ došli k závěru komisaři.

Mezi hrozbami pro Historické centrum Prahy uvádí zpráva i připravovaný nový stavební zákon, který nepočítá se závaznými stanovisky památkářů a zavádí takzvanou fikci souhlasu. „Obzvláště znepokojivá je skutečnost, že stanoviska některých oficiálních orgánů se nadále nebudou považovat za závazná stanoviska, navrhované zavedení fikce souhlasu státní správy by na základě zkušeností v jiných jurisdikcích nebylo pozitivním krokem k ochraně památek,“ uvádějí komisaři. Ve své zprávě zdůrazňují, že Centrum světového dědictví UNESCO má být smluvním státem informováno o vypracovávání návrhů na reformu stavebního zákona a o jeho dopadech na správu památek kulturního dědictví.

Mise specifikovala řadu dalších nedostatků v jednotlivých částech Prahy a také v návrhu Metropolitního plánu, který požaduje přepracovat a uvést do souladu s Plánem správy památky světového dědictví a také s připomínkami ministerstva kultury. Zpráva doporučuje provedení komplexních opatření ze strany České republiky s cílem eliminovat hrozby pro výjimečnou světovou hodnotu památky a také zabránit dalším ztrátám autentičnosti, integrity a městské soudržnosti města, včetně provádění posouzení dopadů na kulturní dědictví (HIA) dle metodiky ICOMOS.

„Zde je třeba znovu zdůraznit diplomatický jazyk zprávy. Použité termíny jako ‚doporučuje, mělo by být, velmi pečlivě zvážit, zda je žádoucí‘ a podobně je tedy potřeba brát opravdu velmi vážně,“ říká prof. Václav Girsá.

Nyní je na hlavním městě Praze a České republice, aby započaly s nápravou tohoto stavu. To, jak se k tomu postaví, vyhodnotí Výbor pro světové dědictví na svém 44. zasedání, které se uskuteční v roce 2020. Na něm bude v případě potvrzení zjištěného či potenciálního ohrožení výjimečné světové hodnoty statku (Historického centra Prahy) posouzeno jeho možné zapsání na Seznam světového dědictví v ohrožení.

Soubor doporučení, která by měla být provedena s cílem zvládat potenciální hrozby a chránit charakteristické rysy, jež vyjadřují výjimečnou světovou hodnotu památky, je přílohou této tiskové zprávy.